

L'udstvo osleplo.
Svet ovládli mäsožravé rastliny.
Dychberúce kultové sci-fi.

DEŇ TRIFIDOV

JOHN WYNDHAM

Ljndeni

Deň trifidov

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

John Wyndham

Deň trifidov – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2023

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

DEŇ TRIFIDOV

John Wyndham
DEŇ TRIFIDOV

Z angličtiny preložila Ivana Cingelová

Ljndeni

John Wyndham: Day of the Triffids
THE DAY OF THE TRIFFIDS © The John Wyndham
Estate Trust, 1951
Translation © Ivana Cingelová, 2022
Poems translation © Zuzana Trstenská, 2022
Slovak edition © Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2023

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie
sa nesmie kopírovať a rozmnožovať za účelom rozširovania
v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom
bez písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN tištěné verze 978-80-566-3451-6
ISBN e-knihy 978-80-566-3754-8 (1. zveřejnění, 2023) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-566-3755-5 (1. zveřejnění, 2023) (mobi)
ISBN e-knihy 978-80-566-3753-1 (1. zveřejnění, 2023) (ePDF)

OBSAH

1	Koniec sa začína	9
2	Príchod trífidov	28
3	Tápajúce mesto	57
4	Tiene pred nami	67
5	Svetlo v noci	85
6	Stretnutie	104
7	Zhromaždenie	122
8	Zmarené plány	136
9	Evakuácia	161
10	Tynsham	177
11	... a ďalej	193
12	Na mŕtvom bode	204
13	Cestovanie v nádeji	221
14	Shirning	232
15	Svet sa zužuje	243
16	Kontakt	266
17	Strategický ústup	276

I

KONIEC SA ZAČÍNA

Keď deň, o ktorom náhodou viete, že je to streda, ráno pripomína nedeľu, niekde sa niečo muselo vážne pokaziť.

Cítil som sa tak od chvíle, keď som sa zobudil. Napriek tomu som po väčšom precitnutí zapochyboval. Koniec koncov, pravdepodobne som sa mýlil ja, nie všetci ostatní – hoci mi bolo zaťažko tomu uveriť. Pochybovačne som vyčkával. Onedlho sa mi však naskytol prvý objektívny dôkaz – zdalo sa mi, že niekde v diaľke hodiny odbíjajú ôsmu. Počúval som pozorne a podozrievavo. O chvíľu sa hlasno a rázne rozozvučali ďalšie. Pomaly a pokojne odbili nespochybniteľných osem hodín. Vtedy som *vedel*, že niečo nie je v poriadku.

Koniec sveta – teda koniec sveta, ktorý som poznal takmer tridsať rokov – som zmeškal čírou náhodou, ako to už v podobných situáciách býva, keď sa nad tým zamyslíte. Býva dobrým zvykom, že v ľubovoľnej chvíli leží istý počet ľudí v nemocnici, a zákon schválnosti sa postaral o to, že som sa zhruba pred týždňom stal jedným z nich. Pokojne sa to mohlo stať o týždeň skôr – v tom prípade by som teraz tieto slová nepísal. Vôbec by som tu totiž nebol. Ale náhodou som v tom čase nielenže ležal v nemocnici, ale ešte som mal aj oči, ba dokonca celú hlavu zamotanú v obväzoch – a tak som teraz vďačný komukolvek, kto tieto zákony schválnosti píše. Vtedy som však bol len podráždený a premýšľal som, čo sa to, dofrasa, deje, keďže som tam ležal už dosť dlho, aby som vedel, že s výnimkou hlavnej sestry sú hodiny v nemocnici tá najposvätejšia vec.

Nemocnica by sa bez hodín skrátka nezaobišla. Každú sekundu z nich niekto odčítava čas narodenia, úmrtia, liekov, jedla, svetla, rozhovoru, práce, spánku, odpočinku, návštevy, obliekania, umývania – a až doposiaľ bolo zvykom, že ma niekto tri minúty po siedmej ráno príde umyť a upraviť. Bol to jeden z hlavných dôvodov, prečo som bol rád, že ležím v súkromnej izbe. Na spoločnom oddelení by sa tieto otravné záležitosti začali o celú nepotrebnú hodinu skôr. Ale teraz hodiny rôznej spoľahlivosti zo všetkých strán naďalej odbíjali ôsmu – a predsa nikto neprichádzal.

Akokoľvek som umývanie špongiou neznášal a nikto nebdal na môj návrh, že by mi namiesto neho stačila pomocná ruka po ceste do kúpeľne, fakt, že dnes k nemu nedošlo, bol nanajvýš znepokojivý. Navyše po ňom zvyčajne nasledovali raňajky a ja som bol hladný.

Zrejme by sa ma to dotklo aj v akékoľvek iné ráno, ale dnešok, streda ôsmeho mája, bol pre mňa mimoriadne dôležitý. Túžil som odbaviť všetky tie cirkusy a rutiny o to viac, že mi v ten deň mali zložiť povinnosti.

Chvíľu som šmátral okolo seba po zvončeku a nechal som ho drnčať dobrých päť sekúnd, len aby som dal všetkým najavo, čo si o nich myslím.

Kým som vyčkával na poriadne podráždenú reakciu, ktorú by malo také vyzváňanie vyvolať, ďalej som počúval.

Deň tam vonku, uvedomil som si vtedy, znel ešte nesprávnejšie, ako som si spočiatku myslel. Zvuky, ktoré sa odtiaľ ozývali, alebo skôr neozývali, zneli nedeľnejšie ako nedeľa samotná – a to som si už bol absolútne istý, že naozaj *bola* streda, nech sa s ňou stalo čokoľvek.

Prečo sa zakladatelia Nemocnice svätej Merryn rozhodli vybudovať túto inštitúciu na hlavnej ceste pretínajúcej rušnú administratívnu oblasť a vystaviť tak nervy svojich pacientov

nepretržitej záťaži, je niečo, čo som nikdy celkom nepochopil. No šťastlivci postihnutí neduhmi, na ktoré nápor nepretržitej premávky nevplýval, mali aspoň tú výhodu, že mohli ležať v posteli a nestratiť, takpovediac, kontakt s prúdom života. Po ulici zvykli rachotiť autobusy smerujúce na západ mesta, ktoré sa snažili stihnúť na križovatke zelenú – škripanie bŕzd a salva výstrelov z výfukov vo väčšine prípadov napovedali, že neúspešne. Nasledovalo vrčanie motorov, keď sa zastavená premávka rozbehla do kopca. A občas došlo na medzihru: škripanie bŕzd a zrážka, po ktorej nastal všeobecný útlm – čo bolo pre človeka v mojom stave, ktorý mohol posudzovať rozsah tejto ošemetnej situácie len podľa úrovne nádvok, mimoriadne trýznivé. Ani vo dne, ani po väčšinu noci teda pacient u svätej Merryn nemal šancu nadobudnúť dojem, že sa svet zastavil len preto, že v ňom on osobne práve nehrá rolu.

Ale dnešné ráno bolo iné. Znepokojivo iné, pretože bolo záhadné. Žiadne hučanie kolies, žiadne rachotenie autobusov, vlastne vôbec žiadne zvuky áut. Žiadne brzdy, žiadne klaksóny, dokonca ani klopkanie kopýt tých pár koní, ktoré tadiaľ občas stále prechádzali. A ani, ako to o tomto čase malo byť, dupot ľudí kráčajúcich do práce.

Čím viac som počúval, tým čudnejšie mi to znelo – a tým menej som sa nad tým zamýšľal. V priebehu zhruba desiatich minút napínania uší som začul päť párov váhavo sa šuchtajúcich nôh, tri hlasy nezrozumiteľne kvíliace niekde v diaľke a hysterické vzlyky ženy. Žiadne hrkútanie holubov, žiadne štebotanie vrabcov. Nič, len hučanie elektrického vedenia vo vetre...

Začal sa vo mne rozliezať nepríjemný chlad. Presne tak som sa občas cítil v detstve, keď som si predstavoval, že v tienistých kútoch mojej izby číhajú strašidlá; keď som sa neodvážil vystrčiť nohu spod periny, pretože som sa bál, že sa

niečo načiahne spod postele a schmatne ma za členok; ani sa neodvážil siahnuť na vypínač, aby na mňa vtedy niečo neskočilo. Teraz som musel ten pocit potlačiť, presne ako keď som bol dieťa v tmavej izbe. A nebolo to o nič ľahšie. Je prekvapivé, že keď príde do tuhého, zistíte, že od toho dieťaťa nemáte tak ďaleko. Tieto prvotné strachy ma sprevádzali celý život, vyčkávali na svoju príležitosť a takmer ju dostali – len preto, že som mal zaviazané oči a ustala premávka...

Keď som sa trochu spamätal, skúsil som sa nad tým zamyslieť racionálne. *Prečo môže premávka ustať?* No, zvyčajne preto, že opravujú cestu. Absolútne jednoduché. Paletu zvukov pre trpiacich pacientov každú chvíľu obohatia pneumatické vítačky. Problém s racionálnym prístupom však spočíval v tom, že rozvíjal túto myšlienku ďalej. Upriamil moju pozornosť na skutočnosť, že nepočuť ani vzdialené hučanie dopravy, ani pískanie vlakov, ani lodné sirény. Skrátka nič – až kým hodiny nezačali odbíjať štvrt na deväť.

Pokúšenie nakuknúť – len nakuknúť, samozrejme, len toľko, aby som si urobil aspoň predstavu o tom, čo sa mohlo diať – bolo obrovské. Ale odolal som mu. Ak už pre nič iné, tak nakuknúť nebolo také jednoduché, ako sa mohlo zdať. Nebolo to len o tom, že by som si zložil pásku z očí; mal som na očiach niekoľko vatových vankúšikov a vrstvu obvazov. V prvom rade som sa však toho bál. Po týždni v úplnej slepote sa vám do riskovania s vlastným zrakom veľmi nechce. Pravdou bolo, že mi v ten deň mali obvazy zložiť, ale malo to prebiehať pri špeciálnom slabom svetle a nechali by ich zložené, len ak by prehliadka očí dopadla uspokojivo. Nemal som odkiaľ vedieť, či by to tak bolo. Možno som mal zrak trvalo poškodený. Alebo možno už nikdy nič nevidím. To som ešte nevedel...

Zakľal som a znova stlačil zvonček. Trochu mi to zdvihlo náladu.

Zdalo sa, že zvončeky tu nikoho nezaujímajú. Začalo ma to nielen znepokojovať, ale aj hnevať. Byť na niekoho odkázaný je ponižujúce, ale nemať nikoho, na koho ste odkázaný, je ešte horšie. Dochádzala mi trpezlivosť. Rozhodol som sa, že s tým treba niečo urobiť.

Ak začnem vrieskať na chodbe a narobím cirkus, určite sa niekto ukáže, ak aj len preto, aby mi povedal, čo si o mne myslí. Odhrnul som zo seba prikrývku a vyliezol z postele. Svoju izbu som nikdy nevidel, a hoci som mal podľa sluchu pomerne slušnú predstavu, kde sa nachádzajú dvere, nájsť ich vôbec nebolo také ľahké. Natrafil som na niekoľko záhadných a otravných prekážok, ale za cenu narazeného prsta na nohe a odretej píšťaľy som k dverám dorazil. Vystrčil som hlavu na chodbu.

„Hej!“ zakričal som. „Chcem raňajky. Izba štyridsaťosem!“

Chvíľu sa nič nedialo. Potom sa ozval rev množstva hlasov. Znelo to, akoby ich boli stovky, a nerozumel som im ani slovo. Akoby som zapol nahrávku zvukov davu – a ešte aj nepriateľsky naladeného. Hlavou mi preblesla desivá myšlienka, či ma v noci nepreložili do psychiatrickej liečebne a toto vôbec nie je Nemocnica svätej Merryn. Tie hlasy mi jednoducho nezneli normálne. Urýchlene som pred tým hurhajom zavrel dvere a šmátrajúc sa vrátil späť do postele. Posteľ mi v tej chvíli pripadala ako jediné bezpečné a pokojné miesto v celom mojom zmätočnom okolí. Ešte viac to podčiarkol zvuk, pri ktorom som počas priťahovania prikrývky ustrnul. Z ulice podo mnou sa ozval šialene rozrušený a nákazlivo desivý výkrik. Zaznel trikrát, a keď stíchol, mal som pocit, akoby sa stále vznášal vo vzduchu.

Po chrbte mi prešli zimomriavky. Cítil som, ako sa mi na čele pod obväzmi perlí pot. Už som vedel, že sa stalo niečo príšerné a desivé. Viac som svoju osamelosť a bezmocnosť nezniezol. Musel som zistiť, čo sa okolo mňa deje. Priložil som

si ruky k obvazom, potom som sa s prstami na spinkách zrazil...

Čo ak liečba nebola úspešná? Čo ak si zložím obvazy a zistím, že stále nevidím? To by bolo ešte horšie... stokrát horšie...

Nemal som odvahu čeliť zisteniu, že môj zrak nezachránili, osamote. A aj keby ho zachránili, mohol som už mať bezpečne odokryté oči?

Spustil som ruky a ľahol som si na posteľ. Hneval som sa na seba aj na toto miesto a utrúsil som niekoľko hlúpych nadávok.

Chvíľu trvalo, kým som sa znova spamätal, no potom som si uvedomil, že opäť pátram v mysli po možnom vysvetlení. Nenašiel som ho. No aspoň som si už bol absolútne istý, že nech sa deje čokoľvek, dnes je streda. Pretože včerašok bol veľmi výnimočný deň a prisahal by som, že od neho neubehla viac než jedna noc.

V kronikách sa dočítate, že v utorok siedmeho mája prešla Zem na svojej obežnej dráhe mračnom úlomkov kométy. Pokojne tomu môžete veriť – milióny ľudí tomu uverili. Možno to bola pravda. Nemám to ako dokázať ani vyvrátiť. Na vlastné oči som to nevidel, aj keď mám nejaké teórie. Naisto viem len to, že som ležal v posteli a počúval očitých svedkov opisovať niečo, o čom všetci vraveli, že je to najpozoruhodnejšie nebeské divadlo v dejinách.

A predsa až do poslednej chvíle o tejto údajnej kométe alebo jej úlomkoch nikto nikdy nechyroval...

Vzhľadom na to, že každý, kto vládol chodiť, krívať alebo sa dal preniesť, si buď vonku, alebo pri okne užíval najväčší ohňostroj v dejinách, netuším, prečo o ňom vysielali reportáž v rádiu. No bolo to tak a na mňa ešte viac doľahlo, čo znamená nevidieť. Rozhodol som sa, že ak liečba nebola úspešná, radšej so všetkým skončujem, ako žiť takto ďalej.

V správach v ten deň hlásili, že v Kalifornii v noci na oblohe pozorovali žiarivozelené záblesky. V Kalifornii sa dialo toľko vecí, až by ste od nikoho nečakali, že by sa nad nimi pozastavoval, no správ pribúdalo, ľudia sa chytili predstavy, že ide o meteorický roj, a už to tak ostalo.

Z celého Tichého oceána prichádzali hlásenia o noci rozžiarenej zelenými meteoritmi, ktoré: „... chvíľami padali v takom množstve, až nebo pôsobilo, akoby sa točilo okolo nás.“ A mali pravdu, keď sa nad tým zamyslíte.

Noc sa posúvala na západ, no jav nijako nestrácal na svojej nádhere. Zelené záblesky bolo príležitostne vidieť ešte pred zotmením. Hlásateľ, ktorý v správach o šiestej tento úžasný úkaz opisoval, všetkým odporučil, aby si ho nenechali ujsť. Zároveň spomenul, že podľa všetkého vážne ruší príjem krátkych vln na veľké vzdialenosti, ale stredné vlny, na ktorých budú vysielat' nepretržite spravodajstvo, postihnuté neboli, takisto ani televízia. Nemusel sa s tými odporúčaniami obťažovať. V nemocnici z toho boli všetci takí nadšení, že som nadobudol dojem, že neexistuje najmenšia šanca, že to niekto premeškal – okrem mňa.

A akoby rozhlasové spravodajstvo nestačilo, musela mi úkaz opísať aj sestrička, ktorá mi priniesla večeru.

„Obloha je skrátka plná padajúcich hviezd,“ vravela. „Všetky sú žiarivozelené. Ľudia v ich svetle vyzerajú ako duchovia. Úplne všetci ich vyšli sledovať von a chvíľami je svetlo ako počas dňa – iba nesprávnej farby. Občas padne taká veľká a jasná, až vás zabolia oči. Je to úchvatný výjav. Vraj nemá v dejinách obdoby. Tolká škoda, že ho nevidíte, nemyslíte?“

„Myslím,“ súhlasil som mierne úsečne.

„Rozťahli sme na oddeleniach závesy, aby sa všetci mohli pozrieť,“ pokračovala. „Keby ste nemali tie obvazy, mali by ste odtiaľto úžasný výhľad.“

„Och,“ povedal som.

„Ale vonku to aj tak musí byť omnoho lepšie. V parkoch a na Heathe to vraj sledujú tisícky ľudí. A na všetkých plochých strechách stoja ľudia a pozerajú sa hore.“

„Ako dlho to má trvať?“ spýtal som sa trpezlivo.

„Neviem, ale vraj to už nie je také jasné, ako to bolo inde. Ale nemyslím, že by vám to dovolili sledovať, aj keby vám tie obvazy zložili dnes. Budete musieť začať opatrne a niektoré záblesky sú veľmi jasné. Sú... Aaach!“

„Čo *aaach*?“ vyzvedal som.

„Jeden bol veľmi jasný a ožiaril celú miestnosť nazeleno. Tolká škoda, že ich nevidíte.“

„Však?“ súhlasil som. „Teraz buďte taká dobrá a odíďte.“

Snažil som sa počúvať rádio, ale bolo to len samé *oooch* a *aaach* sprevádzané jemnými mužskými hlasmi bľabotajúcimi o „veľkolepom divadle“ a „jedinečnom fenoméne“, až som napokon nadobudol pocit, akoby sa celý svet bavil na večierku, na ktorý som ja jediný nebol pozvaný.

Inú zábavu som naporúdzi nemal, keďže z nemocničného rádia hrala len jedna stanica, či už sa to pacientom páčilo, alebo nie. Po nejakom čase som sa dovtíпил, že sa divadlo končí. Hlásateľ radil všetkým, ktorí ho ešte nevideli, aby sa naň rýchlo išli pozrieť, pretože inak budú po zvyšok života ľutovať, že ho premeškali.

Mal som pocit, akoby sa ma všetci snažili presvedčiť, že som zmeškal udalosť svojho života. Nakoniec som toho začal mať plné zuby a rádio som vypol. Ako posledné som počul, že padajúcich hviezd rýchlo ubúda a že v priebehu pár hodín zrejme vyjdeme z pásma meteoritov.

Nemal som najmenších pochyb, že sa toto všetko odohralo v predošlý večer – keď už pre nič iné, tak by som bol oveľa viac hladný, keby sa to stalo dávnejšie. Ale čo malo teda

znamená toto? Žeby sa celá nemocnica aj s celým mestom po predošlej noci ešte nespamätali?

Zhruba vtedy ma prerušil zbor vzdialených aj blízkych hodín, ktoré začali odbíjať deväť.

Tretí raz som odušu zazvonil. Kým som tam ležal a čakal, spoza dverí som počul niečo ako šumenie. Znelo ako zmes skučania, plazenia a ťuchania, ktoré občas prefaľ zvýšený hlas v diaľke.

Ale do mojej izby stále nikto neprichádzal.

Znova som začínal strácať rozvahu. Desivé strachy z detstva boli späť. Uvedomil som si, že čakám, až sa otvoria nevidené dvere a dnu vojdú príšery – vlastne som si nebol úplne istý, či tam niekto alebo niečo už nie je a nenápadne sa nezakráda po izbe...

Niežeby som bol na takéto veci náchylný, to vážne nie... Mohli za to tie prekliate obvazy na očiach a zmes hlasov, ktoré na mňa kričali na chodbe. Ale rozhodne mi behal mráz po chrbte – a to čoraz viac. Už dávno som prekročil hranicu, kde ho môžete zahnať popiskovaním alebo spievaním.

Napokon som sa sám seba musel na rovinu spýtať: bál som sa viac toho, že si zložením obväzov poškodím zrak alebo že tu budem sedieť potme a triasť sa ako osika?

Neviem, čo by som robil, keby sa to stalo o deň alebo dva skôr – pravdepodobne v konečnom dôsledku to isté –, ale v ten deň som si aspoň mohol povedať: „Nuž, nech je, ako chce, ak použijem zdravý rozum, nemôže to dopadnúť tak zle. Koniec koncov, aj tak mi ich dnes mali dať dole. Risknem to.“

Jednu vec si musím uznať. Nemal som ďaleko od toho, aby som si ich šialene strhol. Mal som však dostatok rozumu a sebakontroly, aby som predtým, ako som začal spinky rozopínať, vstal z postele a stiahol roletu.

Len čo som si zložil z očí vatové vankúšiky a zistil, že v šere vidím, zaplavila ma úľava ako nikdy predtým. A predsa, len čo som sa uistil, že pod mojou posteľou ani nikde inde nečíhajú žiadni záškodníci či príšery, ako prvé som chrptom stoličky zaprel kľučku. Mohol som sa vďaka tomu – úspešne – dať dohromady. Strávil som celú hodinu tým, že som si postupne zvykal na úplné denné svetlo. Keď som končil, vedel som, že vďaka rýchlejšej prvej pomoci nasledovanej kvalitnou liečbou vidím rovnako dobre ako predtým.

Ale stále nikto neprichádzal.

Na spodnej policičke nočného stolíka som našiel tmavé okuliare, ktoré tam pre mňa niekto starostlivo pripravil, keď ich budem potrebovať. Opatrne som si ich nasadil a potom podišiel k oknu. Spodná časť sa nedala otvoriť, takže som mal len obmedzený výhľad. Keď som však prižmúril oči nadol a k okraju skla, videl som jedného či dvoch ľudí, ktorí sa zvláštno, akoby bezcieľne túlali po ulici. Najviac zo všetkého, a z ničoho nič, ma však zarazilo to, aké je všetko ostré, ako má všetko jasné obrysy – dokonca aj vrcholky domov, ktoré som videl za strechami pred sebou. A potom som si všimol, že zo žiadneho komína, veľkého či malého, nestúpa dym...

Svoje oblečenie som našiel úhľadne zavesené v skrini. Keď som sa obliekol, začal som sa cítiť normálnejšie. V tabatierke som mal stále niekoľko cigariet. Jednu som si zapálil a pomaly sa ponáral do stavu, v ktorom som napriek tomu, že toto všetko bolo nespochybniteľne čudné, prestával chápať, prečo som takmer prepadol panike.

Vrátiť sa v duchu do života v tých dňoch nie je jednoduché. Dnes musíme byť oveľa sebestačnejší. Ale vtedy sa všetko riadilo množstvom rutiny, všetko bolo so všetkým prepojené. Každý z nás tak vytrvalo prispieval svojou troškou na správnom mieste, až si človek ľahko pomýlil zvyklosti a obyčaje

s prirodzeným chodom sveta – a o to znepokojivejšie teda bolo, keď bola táto rutina akýmkoľvek spôsobom narušená.

Preorientovať sa po polovici života z jednej koncepcie poriadku do inej nie je záležitosť piatich minút. Keď sa teraz pozriem na to, ako to vtedy na svete chodilo, množstvo toho, čo sme o svojich každodenných životoch nevedeli a nenamáhalí sa zistiť, je nielen ohromujúce, ale v istom slova zmysle aj trochu šokujúce. Nevedel som vôbec nič o takých obyčajných veciach, ako napríklad to, ako sa ku mne dostávali potraviny, skadiaľ sa brala pitná voda, ako sa tkalo a šilo oblečenie, ktoré som nosil, akú úlohu zohrávala pri čistote miest kanalizácia. Žili sme ako spleť špecialistov, ktorí sa viac alebo menej úspešne venovali vlastnej práci a od ostatných očakávali to isté. Preto som nevedel pochopiť, ako v celej nemocnici mohol zavládnuť absolútny chaos. Bol som si istý, že niekde bude niekto, kto má celú situáciu pod kontrolou – nanešťastie ten niekto úplne zabudol na izbu číslo štyridsaťosem.

Tak či onak, keď som znova podišiel k dverám a vyzrel na chodbu, bol som nútený pripustiť, že nech sa stalo čokoľvek, postihlo to oveľa viac ľudí ako len osamelého obyvateľa izby číslo štyridsaťosem.

V tej chvíli nebol na dohľad nikto, no v diaľke sa ozýval všadeprítomný šum hlasov. Počul som aj šuchtanie krokov a občas sa chodbami rozľahla dutá ozvena výkriku, ale po hurhaji, pred ktorým som zavrel dvere, nebolo ani stopy. Tentoraz som nekríchal. Opatrne som vyšiel von. Prečo opatrne? Neviem. Spravil som to inštinktívne.

V ozývajúcej sa budove sa ťažko určovalo, odkiaľ zvuky prichádzajú, ale na konci chodby stálo francúzske okno s mliečnym sklom, za ktorým sa črtal tieň zábradlia na balkóne, takže som sa vydal opačným smerom. Krídlo so súkromnými izbami sa za rohom končilo a ocitol som sa na širšej chodbe.

Na prvý pohľad pôsobila prázdno, no keď som vykročil, všimol som si, že v tieni sa pohla postava. Bol to muž oblečený v čiernom saku a pásikavých nohaviciach, ktorý mal cez seba prehodený biely bavlnený plášť. Usúdil som, že je to jeden z doktorov, ale bolo zvláštne, že sa krčí pri stene a šmátra okolo seba.

„Zdravím,“ povedal som.

Okamžite ustrnul. Tvár, ktorá sa ku mne otočila, bola si navá a vydesená.

„Kto ste?“ spýtal sa neisto.

„Volám sa Masen,“ odvetil som. „William Masen. Som pacient z izby číslo štyridsaťosem. A vyšiel som von zistiť, prečo...“

„Vy vidíte?“ prerušil ma odrazu.

„Bez problémov. Rovnako ako predtým,“ uistil som ho. „Skvelá práca. Nikto mi neprišiel zložiť obväz, tak som to urobil sám. Myslím, že som postupoval správne. Dal som...“

Ale on ma znova prerušil.

„Prosím, vezmite ma do mojej pracovne. Musím si okamžite zatelefonovať.“

Dochádzalo mi to pomaly, ale odkedy som sa ráno zobudil, miatlo ma úplne všetko.

„Kde ju nájdem?“ spýtal som sa.

„Piate poschodie, západné krídlo. Na dverách mám menovku – doktor Soames.“

„Dobre,“ súhlasil som, mierne prekvapene. „Kde sme teraz?“

Muž pokrútil hlavou zboka nabok, tváril sa napäto a podráždene.

„A to mám ako vedieť?“ vyprskol. „Máte oči, sakra. Použite ich. Nevidíte, že som slepý?“

Nič nenaznačovalo, že by bol slepý. Oči mal naširoko otvorené a hľadel priamo na mňa.

„Počkajte chvíľu tu,“ požiadal som ho. Poobzeral som sa po okolí. Na stene oproti výťahom som našiel namaľované veľké číslo päť. Vrátil som sa k mužovi a oznámil mu to.

„Dobre. Vezmite ma za ruku,“ prikázal mi. „Pri výťahoch zahnite doprava. Potom prvou chodbou doľava a tretie dvere.“

Nasledoval som pokyny. Cestou sme nestretli vôbec nikoho. V pracovni som ho priviedol k stolu a podal som mu slúchadlo. Chvíľu počúval. Potom nahmatal telefón a netrepežlivo ním zarachotil. Jeho výraz sa pomaly menil. Podráždenosť a vystresované vrásky zmizli. Vyzeral jednoducho unavene – veľmi unavene. Položil slúchadlo na stôl. Niekoľko sekúnd tam mlčky stál a vyzeral, akoby hľadel na protiľahlú stenu. Potom sa otočil.

„Nemá to zmysel, nefunguje. Stále ste tu?“ dodal.

„Áno,“ prisvedčil som.

Prešiel prstami po okraji stola.

„Ktorým smerom stojím? Kde je to sakramentské okno?“ zavrčal opäť podráždene.

„Priamo za vami,“ odvetil som.

Otočil sa a s rukami natiahnutými pred sebou pristúpil k oknu. Pozorne prehmatával parapet a okenný rám a o krok odstúpil. Ešte než som si uvedomil, čo robí, vrhol sa priamo doň a s rachotom cezeň preletel...

*

Nešiel som sa tam pozrieť. Koniec koncov, boli sme na piatom poschodí.

Keď som precitol, sťažka som sa zviezol do kresla. Vytiahol som zo škatuľky na stole cigaretu a roztrasene som si

ju zapálil. Pár minút som tam sedel, kým som sa upokojil a prestalo mi byť nevoľno. Po chvíli to prešlo. Vyšiel som z miestnosti a vrátil sa na miesto, kde som doktora našiel. Ani po príchode tam som sa stále necítil najlepšie.

Na konci širokej chodby boli dvere lôžkového oddelenia. Mali panely z mliečneho skla s priehľadnými oválmi v úrovni tváre. Usúdil som, že tam bude v službe niekto, komu môžem povedať o tom doktorovi.

Otvoril som dvere. Na oddelení vládla tma. Po včerajšom nočnom divadle očividne zatiahli závesy – a nikto ich neroztiahol.

„Sestra?“ zvolal som.

„Neni jej,“ ozval sa mužský hlas. „A čo je horšie,“ pokračoval, „neni jej už celé hodiny. Neroztiahol by si tie sakramentské závesy, človeče, nech sem trochu zasvieti? Neviem, čo sa to tu akože dneska deje.“

„Dobre,“ súhlasil som.

Aj keď bola celá nemocnica hore nohami, nevidel som žiaden dobrý dôvod, prečo by tí chudáci pacienti mali ležať v tme.

Roztiahol som závesy na najbližšom okne a dnu dopadol prúd jasného slnečného svetla. Bolo to chirurgické oddelenie so zhruba dvadsiatimi pacientmi, všetkými pripútanými k lôžku. Väčšina s poraneniami nôh, pár s amputáciami.

„Prestaň blbnúť a roztiahni tie závesy,“ zašomral ten istý hlas.

Otočil som sa a pozrel na muža, ktorý prehovoril. Bol to tmavý, urastený chlapík s vetrom ošľahanou pokožkou. Sedel na posteli čelom ku mne – a k svetlu. Upieral zrak priamo na mňa, rovnako ako jeho sused a aj muž vedľa...

Niekoľko sekúnd som im pohľad opätoval. Tak dlho mi trvalo, kým som to pochopil. Potom som povedal: „Uhm,

viete, vyzerajú, že sa zasekli,“ vykoktal som. „Nájdem niekoho, kto sa na ne pozrie.“

A s tým som z oddelenia ušiel.

*

Zase som sa triasol a bodlo by mi trocha tvrdého alkoholu. Začínal som to chápať. Ťažko sa mi verilo, že by *všetci* muži na oddelení boli slepí ako ten doktor, a predsa...

Výťah nefungoval, takže som sa dole vydal po schodoch. O poschodie nižšie som sa trochu spamätal a nabral odvahy nazrieť na ďalšie oddelenie. Postele ležali krížom-krážom. Najprv som si myslel, že tam nikto nie je, ale nebolo to tak – nie úplne. Na zemi ležali dvaja muži v pyžamách. Jeden bol celý od krvi z otvorenej reznej rany, druhý vyzeral, akoby ho porazilo. Obaja boli nespochybniteľne mŕtvi. Zvyšok zmizol.

Na schodoch som si uvedomil, že väčšina hlasov v pozadí, ktoré som celý ten čas počul, prichádzala zdola a že sú teraz hlasnejšie a bližšie. Chvíľu som váhal, ale nezdalo sa, že mám inú možnosť, ako zísť dole.

Na ďalšej zákrute som takmer zakopol o muža, ktorý mi v tieni ležal v ceste. Dole ležal niekto, kto sa oňho aj potkol – a rozbil si na kamenných schodoch hlavu.

Nakoniec som dorazil na poslednú zákrutu, skadiaľ som sa mohol pozrieť dole do vestibulu. Všetci, ktorí sa mohli hýbať, museli inštinktívne zamieriť sem, buď dúfajúc, že tu nájdu pomoc, alebo že sa tadiaľto dostanú von. Niektorí z nich sa možno aj dostali. Jedny z hlavných dverí boli otvorené dokorán, ale väčšina ľudí ich nemohla nájsť. Hustý dav mužov a žien, takmer výlučne v nemocničnom oblečení, sa pomaly a bezradne motal z miesta na miesto. Ľudí na okrajoch počas toho surovo pritláčali o mramorové rohy alebo ozdobné výbežky. Niektorí lapali dych prirození k stenám.

Občas sa niekto potkol. Ak v hustom dave tiel spadol, mal len malú šancu, že znova vstane.

Vyzeralo to tam ako... no, predstavte si Doréove maľby hriešnikov v pekle. Ale Doré nemal ako zachytiť zvuky: vzlykanie, mrmlavé stonanie a príležitostne zúfalý výkrik.

Nezniesol som to viac ako minútu či dve. Rozbehol som sa späť hore schodmi.

Mal som pocit, že by som s tým mal niečo urobiť. Možno ich vyviešť na ulicu, nech aspoň prestanú s tým príšerným pomalým motaním. Ale stačilo sa mi na nich pozrieť a vedel som, že nemám šancu dostať sa k dverám a vyviešť ich von. Navyše, keby sa mi to aj podarilo, keby som ich vyviedol von – čo potom?

Sadol som si na chvíľu na schody, aby som sa z toho spaľovala, s hlavou v dlaniach a tým príšerným lomozom nakoľo. Potom som sa vydal hľadať – a aj som našiel – ďalšie schodisko. Bolo to úzke služobné schodisko, ktoré ma zdom vyviedlo na dvor.

Možno túto časť neopisujem najlepšie. Celé to bolo také nečakané a šokujúce, že som sa dlho zámerne snažil zabudnúť na detaily. Mal som vtedy pocit, akoby to bola nočná mora, z ktorej zúfalo, no márne, hľadám únik prebudením. Keď som vyšiel na dvor, stále som napoly odmietal uveriť tomu, čo som videl.

Ale jedným som si bol absolútne istý. Skutočnosť či nočná mora, potreboval som si vypiť ako takmer nikdy predtým.

V bočnej uličke za bránou dvora som nikoho nevidel, ale takmer priamo oproti stála krčma. Spomínam si na jej meno – Alameinská armáda. Na železnom držiaku visel štít so svojskou podobizňou vikomta Montgomeryho a jedno krídlo dverí pod ním bolo otvorené.

Vyrazil som priamo k nemu.

Keď som vošiel dnu, na okamih som sa cítil príjemne normálne. Krčma na mňa svojou obyčajnosťou pôsobila dôverne známe.

Hoci vo výčape nikto nebol, pri bare za rohom sa niečo dialo. Počul som dychčanie. Puknutie korku vylietajúceho z fľaše. Ticho.

Potom sa ozval hlas: „Džin, došľaka! Dofrasa aj s džinom!“

Nasledoval trieštivý rachot. Hlas sa opilecky zachechtal.

„Dofrasa aj so zrkadlom. Čo tam koho po zrkadlách?“

Ďalšie puknutie korku.

„Ďalší sakramentský džin,“ postťažoval sa pohoršene hlas. „*Dopekla* aj s džinom.“

Tentoraz fľaša narazila na niečo mäkké, žuchla na zem a ostala tam ležať, pričom jej obsah so zurčaním vytekal von.

„Haló!“ zavolať som. „Chcel by som si vypiť.“

Nasledovalo ticho. Potom: „Kdo tam?“ spýtal sa hlas ostrážito.

„Prišiel som z nemocnice,“ povedal som. „Chcem si vypiť.“

„Tvoj hlas si nepamätám. Vidiš?“

„Áno,“ prezradil som mu.

„Tak jak je Boh nad tebou, doktor, choď k baru a nájdi mi fľašu whisky.“

„Nie som doktor, ale takúto prvú pomoc zvládnem,“ skonštatoval som.

Prešiel som po miestnosti a zahol za roh. Stál tam pupkatý muž s červenkastou tvárou a so šedivejúcimi mrožimi fúzmi, oblečený len v nohaviciach a košeli bez goliera. Bol pomerne podgurážený. Zdalo sa, že sa nevie rozhodnúť, či má fľašu v ruke otvoriť alebo ju použiť ako zbraň.

„Jak nie si doktor, kdo si?“ vyzvedal podozrievavo.

„Pacient, ale potrebujem si vypiť presne ako doktor,“ odvetil som. „To, čo máte v ruke, je ďalší džin,“ dodal som.

„Och, ale nehovor! Sak... džin,“ zavrčal a odhodil ho. Flaša s treskotom vyletela von oknom.

„Dajte mi tú vývrtku,“ požiadal som ho.

Vzal som z police fľašu whisky, otvoril ju a podal som mu ju aj s pohárom. Sám som si nalial silnú brandy s trochou sódy a potom ešte jednu. Ruky sa mi po nich triasli trochu menej.

Pozrel som na svojho spoločníka. Pil neriedenú whisky priamo z fľaše.

„Opijete sa,“ podotkol som.

Prestal a otočil hlavu ku mne. Prisahal by som, že ma jeho oči vidia.

„Že sa opijem! Dofrasa, šak ja už *som* opitý,“ odvrkol pohrdavo.

Mal takú absolútnu pravdu, že som sa zdržal komentárov.

Chvíľu premýšľal a potom vyhlásil: „Potrebujem sa spať. Potrebujem sa spať pod obraz Boží.“ Naklonil sa bližšie. „Vieš ty čo? Som slepý. To som – slepý jak krtko. *Šetci* sú slepí jak krtkovia. Okrem teba. Prečo si tiež neoslepol jak krtko?“

„Neviem,“ odpovedal som.

„To tá sakramentská kométa, dofrasa aj s ňou! To ona za to môže. Zelené meteority – a *šetci* sú slepí jak krtkovia. Videl si ty zelené kométy?“

„Nie,“ priznal som.

„No vidíš. Tak je to. Nevidel si ich, neoslepol si. *Šetci* ostatní ich videli,“ mávol výrečne rukou, „a sú slepí jak krtkovia. Sakramentské kométy vravím.“

Nalial som si tretiu brandy, premýšľajúc, či na jeho slovách niečo nie je.

„*Všetci* sú slepí?“ zopakoval som.

„Tak. *Šetci*. Zrejme *šetci* na svete – okrem teba,“ dodal náhle.

„Ako to viete?“ spýtal som sa.

„Šak ľahko. Počúvaj,“ povedal.

Stáli sme tam bok po boku, opretí o bar v špinavej krčme, a počúvali. Nebolo počuť nič – nič, len šuchot novín, ktoré vietor niesol po prázdnej ulici. Všetko halilo také ticho, aké toto miesto nezažilo už minimálne tisíc rokov.

„Tak už chápeš, jak to myslím? Šak je to jasné,“ vyhlásil ten muž.

„Áno,“ povedal som mu pomaly. „Áno, chápem, ako to myslíte.“

Rozhodol som sa, že musím ísť ďalej. Nevedel som kam. Ale musel som zistiť viac o tom, čo sa stalo.

„Patrí to tu vám?“ spýtal som sa.

„A čo ak hej?“ oboril sa na mňa.

„Len musím niekomu zaplatiť za tri dvojité brandy.“

„Ach, na to sa vykašli.“

„Ale veď...“

„Kašli na to, vravím ti. Vieš prečo? Lebo mŕtvym sú peniaze nanič. A ja už som prakticky mŕtvy. Ešte pár pohárikov.“

Vyzeral na svoj vek pomerne statne a aj som mu to povedal.

„Čo z takého života, keď som slepý jak krtko?“ zavrčal agresívne. „Tak to povedala aj moja ženská. A mala pravdu – ibaže mala vyše odvahy jak ja. Keď zistila, že aj deti sú slepé, čo spravila? Zobrala ich so sebou do postele a zapla plyn. To spravila. A ja som nemal odvalu ostať s nimi. Mala guráž, tá moja ženská, vyše jak ja. Ale aj ja ju budem mať. Pôjdem hneď hore za nimi – keď sa na to opijem.“

Čo som mu mal povedať? Nič by som slovami nezmohol, len by som ho podráždil. Nakoniec sa s fľašou v ruke odtacal ku schodisku a zmizol hore. Nesnažil som sa ho zastaviť ani ísť za ním. Sledoval som ho odísť. Potom som do seba kopol zvyšok svojej brandy a vyšiel von na tichú ulicu.

PRÍCHOD TRIFIDOV

Toto je môj osobný záznam. Spomínam v ňom mnoho vecí, ktoré navždy zmizli, ale nemôžem o nich písať inak ako pomocou slov, ktorými sme tieto stratené veci nazývali, takže ich budem používať aj ďalej. No zisťujem, že ak máte tomuto svetu porozumieť, musím sa vrátiť v čase ešte ďalej, ako je bod, v ktorom som začal.

Keď som bol malý, bývali sme – otec, matka a ja – na predmestí na juhu Londýna. Mali sme malý dom, na ktorý môj otec zarábala svedomitým dennodenným vysedávaním za stolom štátnej finančnej správy, a malú záhradku, v ktorej sa v lete nadrel o niečo viac. Nebolo toho veľa, čím by sme sa líšili od desiatich či dvanástich miliónov ľudí, ktorí v tom čase žili v Londýne a blízkom okolí.

Otec bol jedným z tých ľudí, ktorí dokázali sčítať rad čísel – dokonca aj absurdnej menovej sústavy, ktorá sa v tej oblasti vtedy používala – mihnutím oka, takže si prirodzene vzal do hlavy, že by som sa mal stať účtovníkom. Logicky som sa teda pre svoju neschopnosť dospieť pri sčítaní radu čísel k tomu istému výsledku dvakrát stal v jeho očiach niečím ako záhadou a sklamaním naraz. Nuž, stalo sa. A všetci z dlhého zástupu učiteľov, ktorí sa mi snažili vysvetliť, že matematické výsledky sú odvodené logicky, a nie na základe nejakého ezoterického vnuknutia, boli nútení uznať, že nemám na čísla hlavu. Otec sa mračil na moje známky spôsobom, ktorý si inak len sotva zaslúžili. Domnievam sa, že si

to predstavoval nejako takto: nemá hlavu na čísla = nevyzná sa vo financiách = nebude mať peniaze.

„Vážne neviem, čo s tebou. Čo by si vlastne *chcel* robiť?“ zvykol sa pýtať.

A ja, s vedomím, aký som žalostne nedostatočný, som až do trinástich či štrnástich krútil hlavou a priznával, že sám neviem.

Potom krútil hlavou zase otec.

Svet sa podľa neho jasne delil na ľudí za písacími stolmi, ktorí pracovali hlavou, a ľudí bez stolov, ktorí sa pri práci zamazali. Ako sa mu darilo udržiavať tento názor, ktorý bol už zhruba storočie zastaraný, netuším, ale dominoval v mojich raných rokoch do takej miery, že trvalo dlho, kým som si uvedomil, že aj bez hlavy na čísla sa zo mňa nutne nemusí stať zametač ulíc alebo pomocník v kuchyni. Vôbec mi nenapadlo, že by som sa mohol živiť predmetom, ktorý ma bavil zo všetkého najviac – a otec si buď nevšimál, alebo ho nezaújímalo, že mám z biológie samé jednotky.

Všetko spečatil príchod trifidov. V skutočnosti im vďačím za oveľa viac. Našiel som si vďaka nim prácu a poskytovali mi slušné živobytie. Zároveň ma niekoľkokrát takmer pripravili o život. Na druhej strane musím uznať, že mi ho tak tiež zachránili, pretože to bolo práve trifidie žihadlo, vďaka čomu som počas toho kritického „meteorického roja“ ležal v nemocnici.

Náhle objavenie trifidov je v knihách predmetom mnohých za vlasy pritiahnutých špekulácií. Väčšina z nich sú nezmysly. Rozhodne sa nevyvinuli prirodzene, ako bolo presvedčených mnoho prostých duší. Teória, že sú niečo ako predzvesť oveľa horších vecí, ktoré prídu, pokiaľ sa svet nepamätá a nenapraví, nemala mnohých zástancov. Rovnako

k nám ich semená neprileteli z vesmíru ako ukážka príšerných podôb života z iných, menej šťastných svetov – minimálne ja som presvedčený, že to tak nebolo.

Vedel som o trifidoch viac ako väčšina ľudí, pretože som s nimi pracoval, a spoločnosť, v ktorej som bol zamestnaný, sa úzko, hoci nie práve najvyberanejšie, podieľala na ich predstavení verejnosti. Ich skutočný pôvod však stále ostáva zahalený rúskom tajomstva. Ja osobne si myslím, či už mi veríte, alebo nie, že vzišli zo sledu dômyselných biologických zásahov – a s najväčšou pravdepodobnosťou náhodných. Keby boli vyvinuté hocikde inde ako v končinách, kde sa to stalo, mali by sme ich pôvod bezpochyby dobre zdokumentovaný. Vzhľadom na to, ako sa vtedy veci mali, však tí, ktorí o nich vedeli najviac, žiadne oficiálne vyhlásenie nikdy nevydali. Príčinou, nepochybne, bola vtedajšia kuriózna politická situácia.

Žili sme v širokánskom svete a väčšina nám bola bez väčších problémov prístupná. Križovali ho cesty, železnice a lodné trasy, po ktorých sa človek mohol bezpečne a pohodlne prepraviť cez tisíce kilometrov. Keď sme chceli cestovať ešte rýchlejšie a mohli sme si to dovoliť, cestovali sme lietadlom. V tých časoch sa nebolo nutné pred cestou náležite vyzbrojiť či inak pripraviť. Mohli ste sa skrátka len tak vybrať, kamkoľvek sa vám zachcelo, bez toho, aby vám v tom niečo bránilo – teda okrem kopy formulárov a nariadení. Dnes znie taký bezpečný svet utopisticky. A predsa to o jeho piatich šestinách platilo – hoci pri tej šiestej časti to bolo inak.

Mladým ľuďom, ktorí tento svet nikdy nepoznali, sa to zrejme ťažko predstavuje. Možno im to znie ako zlatý vek – hoci ľudia, ktorí ho zažili, to tak nevnímali. Alebo môžu takú usporiadanú a civilizovanú Zem pokladať za nudnú,

ale ani to nie je pravda. Žili sme v pomerne vzrušujúcom svete, minimálne z pohľadu biológov. Každý rok sme posunuli severnú hranicu pre pestovanie plodín o kúsok ďalej. Na miestach, kde kedysi bývala iba tundra či vyprahnutá zem, vznikali nové polia s rýchlo rastúcimi plodinami. Každý rok sme ďalej rekultivovali časti starých aj nových púští, na ktoré sme zasiali trávu alebo plodiny. Naším najpálčivejším problémom bol totiž nedostatok potravín a pokroku v oblasti regeneračných plánov a posunu kultivačných línií na mapách sa venovalo takmer toľko pozornosti, ako predchádzajúca generácia venovala bojovým frontom.

Taký náhly posun od záujmu o meče k záujmu o radlice nepochybne svedčil o sociálnom pokroku, ale optimisti a ich tvrdenia, že svedčí aj o zmene ľudskej povahy, boli na omyle. Ľudská povaha sa nijako významne nezmenila – deväťdesiatpäť percent ľudí chcelo žiť v mieri a zvyšných päť percent premýšľalo, či by sa im oplatilo niečo rozpútať. Obdobie pokoja pretrvávalo hlavne preto, že by sa to nikomu z nich veľmi neoplatilo.

Medzičasom rok čo rok pribúdalo dvadsaťpäť miliónov ďalších hladných krkov a problém s nedostatkom potravín začal byť čoraz pálčivejší, no ľudia si jeho naliehavosť uvedomili, až keď po rokoch neefektívnej propagandy prišlo pár zlých úrod.

Rozhodujúcim činiteľom, prečo spomínaných militantných päť percent chvíľu nevyvolávalo rozbroje, boli satelity. Nepretržitému raketovému výskumu sa konečne podarilo dosiahnuť jeden zo svojich cieľov. Vystrelil družicu, ktorá okamžite nespadla. V tých časoch bolo možné vypáliť raketu až na obežnú dráhu Zeme. Obiehala ju potom ako malý mesiac, úplne neaktívny a neškodný – až kým by stlačením tlačidla nedostala pokyn, aby s ničivou silou padla späť.